Артеменко І.О.
студент
Онищук І.П.
к.б.н., доцент
Житомирський державний університет імені Івана Франка
(м. Житомир, Україна)

ВПЛИВ ПЛАНОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИНСЬКОГО КАМЕНЕДРОБИЛЬНОГО ЗАВОДУ НА АСОЦІАЦІЮ РОСЛИННОСТІ SALICI-POPULETUM MEIJER-DREES 1936

У даній статті розглядається вплив діяльності Малинського каменедробильного заводу на прируслові лісові екосистеми на прикладі асоціації Salici-populetum. Аналізуються можливі наслідки механічного порушення ґрунту, зміни водного режиму та забруднення атмосферного повітря. Запропоновані рекомендації для мінімізації негативного впливу на навколишнє середовище та збереження біорізноманіття.

Асоціація Salici-populetum Meijer-Drees 1936 - це ділянки з дерново-піщаними та лучно-болотними ґрунтами, які витримують тривале затоплення і розміщуються за смугою прируслових вербняків [1].

Малинський каменедробильний завод – це підприємство, яке спеціалізується на видобутку щебню. Воно розташовується у селищі міського типу Гранітне Коростенського району Житомирської області. Початок його роботи відбувся в середині XX століття. Робота велася буро-вибуховим способом із використанням пороху [4].

Одна з поширених екосистем в районі розташування кар’єру вербові прируслові ліси, представлені асоціацією Salici-populetum. Вони виконують важливі екосистемні функції, такі як регуляція водного режиму, фільтрація забруднень та підтримка біорізноманіття. Діяльність Малинського каменедробильного заводу, може мати значний вплив на ці екосистеми. Метою даного дослідження є оцінка впливу діяльності заводу на асоціацію Salici-populetum та розробка рекомендацій щодо зменшення негативного впливу.

Дослідження базується на аналізі наявної літератури та екологічних звітів, пов'язаних з діяльністю Малинського каменедробильного заводу та інших підприємств аналогічного профілю де поширена дана асоціація. Застосовано методи порівняльного аналізу, моделювання екологічних процесів та експертної оцінки.

Розробка кар'єру передбачає видалення рослинності та верхнього шару ґрунту, що призводить до незворотних змін. Наслідками цього є зниження родючості, посилення ерозії, повне або часткове знищення прируслових лісів, що призводить до втрати місць існування для багатьох видів рослин та тварин, порушення екологічної рівноваги та зниження біорізноманіття [3].

Діяльність каменедробильного заводу також впливає на рівень та якість поверхневих та ґрунтових вод, оскільки з водою вимиваються завислі речовини,

важкі метали, а також нафтопродукти. Також змінюється природний гідрологічний режим водотоків. Через це порушення відбувається зневоднення значних територій, підтоплення великої території, а також погіршується якість вод. Ці гідрологічні зміни негативно позначається на вологолюбних рослинах, характерних для асоціації Salici-populetum, що може призвести до деградації цих екосистем [2].

Дроблення каменю супроводжується викидами пилу та високим рівнем шуму. Пил, який осідає на листках рослин, знижує ефективність фотосинтезу, що призводить до пригнічення росту та розвитку рослин. Шумове забруднення також впливає на рослинність. Під його впливом вони починають повільніше рости, а також можливе надмірне виділення вологи, що призводить до часткової або повної загибелі рослин.

До основних рекомендацій щодо зниження впливу каменедробильного заводу на асоціацію рослинності Salici-populetum можна розглянути такі, як встановлення буферних зон між кар'єром та прирусловими вербовими лісами для зменшення прямого впливу підприємства [3].

Проводити моніторинг рівня ґрунтових вод та впроваджувати заходи для підтримання необхідного водного балансу, для запобігання зниження вологості в екосистемі [3].

Використовувати сучасні технології для зниження викидів пилу та шуму, а також проводити регулярний екологічний моніторинг [3].

Після завершення видобутку проводити відновлення ландшафту та насадження місцевих видів рослин для відтворення екосистеми [3].

Діяльність Малинського каменедробильного заводу має значний вплив на прируслові вербові ліси асоціації Salici-populetum. Застосування рекомендованих заходів сприятиме збереженню цих цінних екосистем та їх біорізноманіттю, а також підтриманню екологічної рівноваги в регіоні [3].

Список використаних джерел

1. *Продромус* рослинності України / Д. В. Дубина та ін. Київ: Наукова думка, 2019.
2. *Тимченко А.Ю.,* Хом’як І.В. Автогенні сукцесії в екосистемах гірничих виробок в долині річки Гуйва. Біологічні дослідження – 2019: збірник наукових праць. Житомир: «Полісся», 2019.
3. *Хохотва О.*, Ковальова О. Екологічні аспекти припинення діяльності кар’єрів. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції "Екологія. Людина. Суспільство". 2024. С. 253–258.
4. *Малинський* каменедробильний завод. С.А. Білобров. Енциклопедія Сучасної України. НАН України, НТШ. – Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017.